

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 041101 11 Rev
Banja Luka, 26.09.2013. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice D.K. iz B. Ulica ..., A., koju zastupa B.K., advokat iz B., Ulica ..., protiv tuženog R.K. iz B.L., Ulica ..., koga zastupa Č.Đ., advokat iz B.L., Ulica ..., radi utvrđenja bračne imovine, vrijednost spora 50.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 041101 10 Gž od 06.07.2010. godine, na sjednici vijeća održanoj 26.09.2013. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 041101 08 P od 19.02.2010. godine utvrđeno je da stambeno poslovna zgrada na sprat, izgrađena na k.č. broj 116/56 i 116/65, upisanim u zk. ul. broj 1594 k.o. P., što po novom premjeru odgovara k.č. broj 1453/5 upisanoj u pl.br. 1373 k.o. P. 2, na ime tuženog, sa pravom korištenja zemljišta u površini od 298 m², predstavlja zajedničku bračnu imovinu tužiteljice i tuženog, te da tužiteljici pripada $\frac{1}{2}$ dijela prava suvlasništva na stambeno poslovnoj zgradi i prava sukorištenja predmetnog zemljišta (stav 1. izreke), odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da stvari pokućstva i to: 5 elemenata kuhinje sa štednjakom i hladnjakom, spavaća soba koja se sastoji od ormara sa 5 vrata, velikog bračnog kreveta i 2 noćna ormarića, 2 velika četverokrila ormar, 1 ćilim dimenzija 5x4 m i 2 ćilima 4x3 m, predstavljaju zajedničku imovinu parničnih stranaka, te da je tuženi dužan da trpi da se izvrši dioba ovih stvari (stav 2. izreke) i odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka (stav 3. izreke).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 041101 10 Gž od 06.07.2010. godine žalba tužiteljice je djelimično usvojena, preinačeno je rješenje o troškovima postupka, sadržano u stavu 3. izreke prvostepene presude, tako što je obavezan tuženi da tužiteljici na ime troškova prvostepenog parničnog postupka plati iznos od 6.795,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 19.02.2010. godine pa do isplate i na ime troškova sastava žalbe iznos od 600,00 KM. Žalba tuženog je odbijena i potvrđena prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu (stav 1. izreke).

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu u dosuđujućem dijelu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i drugostepena presuda u pobijanom dijelu preinači ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da stambeno poslovna zgrada na sprat izgrađena na nekretninama bliže označenim u stavu 1. izreke prvostepene presude i stvari pokušstva, predstavljaju zajedničku bračnu imovinu nje i tuženog, da joj pripada $\frac{1}{2}$ dijela te imovine, što je tuženi dužan priznati i trpjeti da se izvrši dioba ovih stvari.

Tokom prvostepenog postupka utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da su tužiteljica i tuženi dana 20.12.1972. godine zaključili brak u S.V. (sada K.); da su za vrijeme trajanja braka živjeli u A. sve do 1994. godine, kada je brak razveden presudom suda u B.; da su stekli dvoje zajedničke djece, koje su zajedno podizali i vaspitavali; da iz iskaza svjedoka B.V., M.V., te K. i R.Đ. i parničnih stranaka proizlazi da su parnične stranke početkom osamdesetih godina započele i izgradile kuću u B. u Ulici ..., koja je izgrađena na katastarskoj čestici 1453/5 u pl. broj 1373 k.o. P. 2, a što odgovara parcelama k.č. 116/56 i 116/65 u zk.ul 1594 k.o. P.; da su parnične stranke za vrijeme trajanja braka bile zaposlene u A. i da su po tom osnovu ostvarivale prihode; da iz iskaza svjedoka M.V., te K. i R.Đ. proizlazi da je tužiteljica prilikom izgradnje sporne kuće i ličnim radom zajedno sa tuženim učestvovala u izvođenju građevinskih radova.

Polazeći od ovakvo utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je utvrdio da je stambeno poslovna zgrada na sprat, koja je izgrađena na k.č. broj 116/56, 116/65, zk. ul 1594 k.o. P., to jest 1453/5 upisana u pl. 1373 k.o. P. 2, zajednička imovina parničnih stranaka, te da tužiteljici pripada $\frac{1}{2}$ dijela prava vlasništva na stambeno poslovnoj zgradi, kao i prava sukorištenja zamljišta na kome je predmetni objekat izgrađen, pa je pozivom na odredbu člana 272. Porodičnog zakona („Službeni glasnik RS “ broj 54/02 i 41/08, dalje-PZ) usvojio kao osnovan tužbeni zahtjev tužiteljice u odnosu na predmetne nekretnine, a odbio kao neosnovan njen zahtjev u odnosu na pokretne stvari iz razloga što tužiteljica nije dokazala osnovanost tog dijela zahtjeva.

Odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenim protiv dosuđujućeg dijela prvostepene presude i žalbi tužiteljice protiv odluke o troškovima postupka, drugostepeni sud je zaključio da su pravilna činjenična utvrđenja prvostepenog suda i njegov pravni stav u odnosu na odluku o glavnoj stvari, pa je žalbu tuženog odbio i u tom dijelu potvrdio prvostepenu presudu, dok je žalbu tužiteljice usvojio i preinačio odluku o troškovima parničnog postupka kao u izreci pobijane odluke.

Osporena odluka je pravilna i zakonita.

U smislu odredbe člana 270. stav 5. PZ karakter zajedničke tekovine bračnih supružnika ima imovina koja je stečena za vrijeme trajanja bračne zajednice i koja je rezultat zajedničkog rada i doprinosa bračnih supružnika.

Prema odredbi člana 272. stav 1. PZ svakom od bračnih supružnika pripada po $\frac{1}{2}$ dijela zajedničke imovine, s tim što, prema odredbi člana 273. istog zakona, svako od njih može zahtjevati da mu sud odredi veći dio od pripadajuće polovine ako dokaže da je njegov doprinos u sticanju zajedničke imovine očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika.

U revizionom postupku, kao i tokom ove parnice, tuženi osporava pravilnost pobijene presude tvrdnjama da je pretežnim dijelom finansirao gradnju sporne kuće, pa da je ona njegova isključiva imovina i da su parnične stranke sporazumom 1994. godine podjelile zajedničku bračnu tekovinu.

U konkretnom slučaju nižestepeni sudovi su, na osnovu dokaza koje su izvele parnične stranke, utvrdili da su parnične stranke zaključile brak 1972. godine i u braku bile do 1994. godine, a da je plac za spornu kuću u B.1 kupljen 1981. godine i da su tokom te i 1982. godine parnične stranke na njemu sagradile spornu kuću. U to vrijeme one su živjele i radile u B., imali su dvoje djece (rođeni u B. ... i ... godine) o kojima su zajednički brinuli.

Iz navedenog proizlazi da se radi o imovini stečenoj za vrijeme trajanja bračne zajednice parničnih stranaka, koja je rezultat njihovog zajedničkog rada i doprinosa u njenom sticanju, saglasno odredbi člana 270. stav 5. PZ, za koju prema odredbi člana 272. stav 2. PZ postoji zakonska pretpostavka da svakom od bračnih supružnika pripada po $\frac{1}{2}$ dijela zajedničke imovine, jer tuženi izvedenim dokazima nije dokazao da je njegov doprinos u vrijeme sticanja te imovine bio veći od doprinosa tužiteljice, na način kako je propisano odredbom člana 273. istog zakona.

Stoga je, suprotno tvrdnji revidenta, pravilan zaključak nižestepenih sudova da je, prema naprijed navedenim zakonskim odredbama, osnovan tužbeni zahtjev tužiteljice da sud utvrdi da joj po osnovu zajedničkog sticanja sa tuženim pripada $\frac{1}{2}$ dijela sporne kuće i $\frac{1}{2}$ dijela prava sukorištenja na zemljištu na kojem je ona izgrađena.

Za svoju odluku o tužbenom zahtjevu drugostepeni sud je naveo jasne i pravilne razloge, koje prihvata i ovaj sud, pa je neutemeljen revizioni prigovor da je pobijana odluka nerazumljiva i kontradiktorna.

Činjenica da je brak parničnih stranaka razveden 1994. godine, a tužba u ovoj parnici, za utvrđenje udjela tužiteljice u zajedničkoj imovini, podnesena 2004. godine, nije od uticaja na osnovanost njenog zahtjeva, kako pogrešno smatra revident, jer je riječ o kući koja je prema utvrđenom činjeničnom stanju izgrađena 1981/1982 godinu i dovršena tokom trajanja braka parničnih stranaka, na kojoj je po tom osnovu tužiteljica stekla pravo zajedničkog vlasništva na originaran način, pa iz tog razloga tuženi posjedovanjem kuće nakon razvoda braka nije mogao steći pravo vlasništva održajem na temelju odredbe člana 28. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima ("Službeni list SFRJ" broj 6/80 i 36/90, te "Službeni glasnik RS" broj 38/03, u daljem tekstu: ZOSPO), kako pogrešno tvrdi u reviziji.

Iz izjava saslušanih svjedoka, koje je predložio tuženi, R.K. i N.K., proizlazi da su oni početkom 2000-tih godina, nakon razvoda braka parničnih stranaka, pomagali tuženom u doziđivanju balkona i sobe na spratu kuće, a iz izjave svjedoka D.Š., P.M. i S.P. proizlazi da je u periodu od 1995. do 1998. godine tuženi sređivao stan na drugom spratu kuće za podstanare, pravio prezidu u kući, stavljao fasadu na kuću i krećio unutrašnjost srednje etaže koja je bila dovršena. Iz navedenog proizlazi da nije osnovana tvrdnja revidenta da je nakon razvoda braka vršio dovršetak gradnje kuće na temelju čega bi mu pripadalo isključivo vlasništvo na toj imovini, jer je riječ o radovima na temelju kojih bi tuženom eventualno pripadalo pravo na obligaciono pravni zahtjev u visini vrijednosti tih radova.

Tačna je tvrdnja revidenta da su parnične stranke kod Okružnog suda u Josefstadt dana 29.09.1994. godine postigle sporazum u kojem su, između ostalog, regulisali prava na imovinu koju su koristili i imali u B. Iz sadržaja toga sporazuma, pa i tačaka 6.,8. i 9. na koje se poziva u reviziji, proizlazi da su parnične stranke postigle sporazum samo u odnosu na imovinu, odnosno prava koja su imali na stan (zakup) i preduzeće u B., te da sporna kuća i zemljište u B.1 nisu bili predmet toga sporazuma. Stoga slijedi, da su parnične stranke pomenutim sporazumom regulisali samo prava na imovinu koju su imali u B., pa on nije proizveo pravo dejstvo u odnosu na imovinu koju su imali u B.1 stečenu tokom njihovog braka, koja nije bila predmet toga sporazuma, kako pogrešno navodi revident.

Iz stanja spisa proizlazi da je tuženi tokom ove parnice sporne nekretnine prodao svojoj sestri R.B. i da je ona upisana kao njihov vlasnik u z.k. ul. 1594. k.o. P. i posjednik u p.l. 1373/2 k.o. P. 2, zbog čega je tužiteljica u drugoj parnici kod Osnovnog suda Banjaluka broj 071 0 P 08 000481 podnijela tužbu protiv tuženog i R.B. za utvrđenje ništavosti toga ugovora u odnosu na $\frac{1}{2}$ dijela suvlasništva. Budući da tužiteljica u ovoj parnici u odnosu na tuženog traži samo utvrđenje bračne tekovine sticane u braku sa tuženim, on je suprotno njegovoj revizionoj tvrdnji, pasivno legitimisan u ovoj parnici u odnosu na tako postavljeni zahtjev. Stoga nije osnovan revizioni prigovor nedostatka pasivne legitimacije tuženog, a ni prigovor litispendencije budući da se parnica za utvrđenje ništavosti kupoprodajnog ugovora vodi po drugom osnovu i između drugih stranaka u odnosu na predmetnu parnicu.

Prema iznesenom, revizija tuženog je neosnovana, pa je primjenom odredbe člana 248. Zakon o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), valjalo odlučiti kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić